

Joost Bleijie gaat op zoek naar de mooiste plekken in de stad en de mooiste verhalen erachter

Een selfie met...: Jan van Hout

LEIDEN - Leiden is de mooiste stad van de wereld. Leidenaar, Raadsliden historicus Joost Bleijie gaat op zoek naar de mooiste plekken in de stad en de mooiste verhalen die achter de Leidse plekken, personen, gebeurtenissen of producten schuil gaan. Uiteraard maakt hij een Selfie met....: Jan van Hout.

Eens per jaar als overal in Leiden het verhaal over 3 oktober verteld wordt, blijven twee namen van de meest standvastige personen vaak ongenoemd. In het doorvertellen van de verhalen over de Leidenaren tijdens het Beleg en Ontzet van Leiden noemen we vaak Burgemeester Van der Werf als meest vastberaden persoon. Van hem is immers een schilderij gemaakt waarop te zien is dat hij zijn lichaam aanbiedt aan de hongerende bevolking. Dat schilderij is nog te bewonderen in de Lakenhal. Of Van der Werf echt zo'n 'hardliner' was, is nog maar de vraag. Van der Werf kwam vlak na het Ontzet van Leiden in conflict met Willem van Oranje en vertrok kort daarop als burgemeester. Namen die minder vaak worden genoemd bij de verhalen die we vertellen over de standvastigheid tijdens Leidens Ontzet zijn die van Jan van der Does en Jan van Hout. Jan van der Does, later bekend onder zijn Latijnse naam Janus Doeza, was tijdens het Beleg

bevelhebber in Leiden. Jan van Hout was stadssecretaris. Ze waren nauw bevriend met elkaar. Van der Does en Van Hout behoorden tot de zogenaamde onverzettelijken. Waar andere Leidse notabelen tijdens het Beleg van de stad nog wel eens in wilden gaan op de flirt van de Spanjaarden, waren Van der

Jan van Hout werd op 14 december 1542 geboren in Leiden en bleef er zijn hele leven wonen (Foto: Joost Bleijie).

Does en Van Hout daar totaal niet gevoelig voor. De stad bleef gesloten, want de Spanjaarden waren niet te vertrouwen. Naarden en Haarlem waren ook gevallen voor de mooie Spaanse praatjes, maar

die steden werden nadat ze waren ingenomen door de Spanjaarden geplunderd en gedeeltelijk platgebrand! Het gesloten houden van de poorten kwam dus met name uit de koker van Van der Does en Van

Hout. Knikkende knieën kenden ze niet.

Zijn 'finest hour' beleefde Jan van Hout dus tijdens het Beleg en het Ontzet van de stad. Daarna verbond hij zich, samen met zijn vriend Van der Does aan de in 1575 gestichte universiteit. Van Hout werd secretaris van het College van Curatoren ofwel het dagelijks bestuur van de universiteit. Bovendien had hij zich het drukken van boeken eigen gemaakt, waarmee hij na de stichting van de universiteit verder ging. Met de komst van de universiteit was Leiden het 'Bolwerk van Vrijheid' geworden. Je mocht er dus meer boeken drukken dan elders. Ook was er meer vrijheid voor het drukken van boeken met een gevoelige inhoud. Naast boekdrukker was hij ook dichter. Anders dan andere dichters in zijn tijd, dichtte Van Hout vooral in het Nederlands. Een van zijn gedichten hangt nog aan de gevel van het Stadhuis aan de Breestraat. Ondanks het feit dat Van Hout van eenvoudige komaf was, werd hij na zijn dood in 1609 begraven in de Pieterskerk. Dat was in die tijd alleen voor welgestelden weggelegd. Waar hij precies lag is verloren gegaan. In 2013 is er wel een nieuwe gedenksteen onthuld in de kerk. 'Stadssecretaris, dichter en vernieuwer' staat er op. En dus een standvastig man, want Leiden overgeven aan de Spanjaarden, dat nooit! ●